

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з питання: Про затвердження Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
від 27 травня 2024 року, протокол № 10

Заслухавши інформацію проректора з науково-педагогічної роботи Анатолія БАБІЧЕВА стосовно змін у регулюючих нормативно-правових актах Міністерства охорони здоров'я України щодо особливостей провадження освітньої діяльності у сфері безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я та необхідності внесення змін до Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, на підставі підпункту 39, пункту 13.2 Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Вчена рада ухвалила:

1. Затвердити Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (додаток 1).
2. Визнати Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини (далі - Положення) в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, затверджене рішенням Вченої ради від 11.04.2022 р. (протокол № 7) та введене в дію наказом від 16.04.2022 р. № 3501-1/124, таким що втратило чинність із дати введення в дію положення, затвердженого пунктом 1 цього рішення.

Відповідальний: проректор з науково-педагогічної роботи Анатолій БАБІЧЕВ
Термін виконання: до 10 червня 2024 року

Голова Вченої ради

Учений секретар

Тетяна КАГАНОВСЬКА

Олена ФРІДМАН

ПОЛОЖЕННЯ**про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна****1. Загальні положення**

1.1. Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – Положення) є складовою частиною системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – Університет) та базується на нормах законів України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про медіа» нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, іншої загальнодержавної нормативної бази з дотриманням при цьому основних моральних та етичних норм академічної поведінки.

1.2. Разом з Кодексом етики персоналу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положенням про організацію освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Порядком проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів та іншими документами, які регламентують політику забезпечення академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності Університету, це Положення забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин та забезпечення дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах під час проведення Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна (далі – Університет) безпосередньо або за його участі заходів безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я (далі – БПР).

1.3. Основні визначення академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин та принципів доказової медицини:

1.3.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1.3.2. Доказова медицина – добросовісне, точне і свідоме використання кращих результатів клінічних досліджень для вибору лікування конкретного пацієнта.

1.3.3. Суб'єкти академічної доброчесності та дотримання принципів медичної / фармацевтичної / реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах під час проведення БПР (далі – Суб'єкти академічної доброчесності):

1.3.3.1. *Працівники* – педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, працівники Університету та інші особи, залучені до проведення БПР;

1.3.3.2. *Учасники БПР* – слухачі або стажисти БПР (електронний навчальний курс, майстер-клас, тренінг, симуляційний тренінг, тренінг з оволодіння практичними навичками, семінар, фахова (тематична) школа) та інші учасники БПР (наукова та/або науково-практична конференція, конгрес, симпозіум, з'їзд).

1.3.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

1.3.4.1. *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

1.3.4.2. *вплив* у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання;

1.3.4.3. *надання* учасникам БПР під час проходження ними оцінювання результатів навчання *допомоги* чи *створення перешкод*, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

1.3.4.4. *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання слухача (слухачів) освітніх заходів БПР.

1.3.4.5. *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

1.3.4.6. *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

1.3.4.7. *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

1.3.4.8. *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

1.3.4.9. *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

1.3.4.10. *хабарництво* – надання (отримання) чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги під час або за результатами заходу БПР.

1.3.5. Основні принципи доказової медицини / доказової реабілітації:

1.3.5.1. *принцип використання науково-медичної інформації лише найвищого рівня доказовості*;

1.3.5.2. *принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень медичної науки і клінічної практики*;

1.3.5.3. принцип постійного знайомства всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики;

1.3.5.4. принцип оптимальної діагностичної доцільності;

1.3.5.5. принцип раціональної фармакотерапії;

1.3.5.6. принцип науково обґрунтованого прогнозу захворювання;

1.3.5.7. принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань;

1.3.5.8. принцип стандартизації медичних втручань;

1.3.5.9. принцип мінімізації економічних затрат;

1.3.5.10. принцип колективної відповідальності за високу ефективність діагностичних і лікувальних технологій;

1.3.5.11. принцип постійної оптимізації діяльності національних систем охорони здоров'я.

1.3.6. Інші терміни вживаються у визначеннях, наведених в законодавстві, Положенні про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725, та локальних документах Університету.

2. Дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини

2.1. Дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини є обов'язковим для працівників Університету та осіб, залучених до проведення заходів БПР, та передбачає:

2.1.1. посилення в навчальних матеріалах БПР на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.1.2. надання в навчальних матеріалах БПР достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову діяльність;

2.1.3. використання в освітньому процесі науково-обґрунтованих медичних стандартів, міжнародних та національних клінічних протоколів надання медичної допомоги на засадах доказової медицини;

2.1.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

2.1.5. контроль за дотриманням академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;

2.1.6. об'єктивне оцінювання результатів навчання учасників освітнього процесу;

2.1.7. здійснення діяльності відповідно до принципів доказової медицини/ доказової реабілітації.

2.2. Дотримання академічної доброчесності та принципів доказової медицини є обов'язковим для учасників заходів БПР та передбачає:

2.2.1. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2.2.2. посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.2.3. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

2.2.4. використання науково-обґрунтованих медичних стандартів та міжнародних та національних протоколів надання медичної допомоги на засадах доказової медицини;

2.2.5. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

2.2.6. здійснення діяльності відповідно до принципів доказової медицини / доказової реабілітації.

2.3. Неприйнятним для усіх осіб, залучених до проведення, або учасників заходів БПР є:

2.3.1. порушення принципів академічної доброчесності та доказової медицини / реабілітації;

2.3.2. навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності;

2.3.3. участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю;

2.3.4. підробка та використання підроблених офіційних документів;

2.3.5. перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами;

2.3.6. ведення в ході заходів БПР політичної, релігійної та іншої пропаганди.

3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини

3.1. Структурні підрозділи та уповноважені комісії Університету, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності та доказової медицини під час заходів БПР, а також виконують наглядову та контролюючу функцію:

3.1.1. Медичний факультет Університету;

3.1.2. Центр післядипломної медичної освіти медичного факультету Університету;

3.1.3. Методична комісія медичного факультету Університету;

3.1.4. Комісія з академічної доброчесності медичного факультету Університету (у разі її створення);

3.1.5. Одноразово сформовані комісії з академічної доброчесності, які, за необхідності, створюються наказами ректора, розпорядженнями проректора або декана медичного факультету;

3.1.6. Комісія з питань етики Університету;

3.1.7. Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій Університету.

3.2. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини здійснюється:

3.2.1. працівниками Університету та особами, залученими до проведення БПР (в межах заходів, які вони викладають) – *стосовно порушень учасниками БПР*;

3.2.2. посадовими особами Університету, зокрема деканом медичного факультету, директором Центру післядипломної медичної освіти медичного факультету, проректором з науково-педагогічної роботи за відповідним

напрямок діяльності – *стосовно порушень працівниками Університету та особами, залученими до проведення БПР;*

3.2.3. методичною комісією медичного факультету Університету – *в матеріалах БПР* шляхом перевірки матеріалів заходу з метою виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини. Перевірка проводиться на засіданні комісії, яке оформлюється відповідним протоколом.

3.3. Будь-який працівник Університету, якому (якій) стали відомі факти порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини, зобов'язаний повідомити про таке порушення керівництво Університету шляхом подання службової записки на ім'я ректора Університету.

3.4. Будь-який учасник БПР або інша особа, якому (якій) стали відомі факти порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини може повідомити про таке порушення керівництво Університету шляхом подання звернення (заяви) на ім'я ректора Університету.

3.5. За фактом виявлення порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини (методичною комісією медичного факультету або посадовою особою чи іншим працівником Університету) або надходження інформації (повідомлення, заяви) про таке порушення від іншої особи здійснюється відповідна перевірка комісією з академічної доброчесності медичного факультету Університету або одноразово сформованою комісією з академічної доброчесності, створеною наказом ректора або розпорядженнями проректора або декана медичного факультету (далі – комісія з академічної доброчесності). За необхідності додаткова перевірка може здійснюватися Комісією з питань етики Університету або Комісією з врегулювання конфліктних ситуацій Університету відповідно до повноважень цих комісій.

3.6. Рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності або принципів доказової медицини / доказової реабілітації під час заходу БПР приймається ректором Університету або проректором, відповідальним за напрямок діяльності згідно із розподілом повноважень, на підставі висновку комісії з академічної доброчесності за результатами перевірки.

3.7. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини комісією з академічної доброчесності складається з таких етапів:

3.7.1. інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності;

3.7.2. проведення перевірки;

3.7.3. підготовка протоколу про результати перевірки з висновками та визначенням виду відповідальності.

3.8. Комісія з академічної доброчесності має право:

3.8.1. приймати рішення щодо наявності чи відсутності порушень принципів академічної доброчесності та доказової медицини у навчальних та методичних матеріалах, що використовуються під час заходів БПР, які проводяться безпосередньо чи за участі Університету;

3.8.2. приймати рішення про недотримання норм цього Положення суб'єктами академічної доброчесності під час заходів БПР;

3.8.3. ініціювати та контролювати виконання заходів передбачених за порушення принципів академічної доброчесності суб'єктами академічної доброчесності у сфері БПР;

3.8.4. проводити незалежний аудит заходів БПР-Університету на предмет дотримання принципів академічної доброчесності та доказової медицини.

3.9. Вимоги до членів Комісії з академічної доброчесності:

3.9.1. відсутність конфлікту інтересів відповідно до Положення про запобігання конфлікту інтересів під час проведення заходів безперервного професійного розвитку та недопущення залучення і використання коштів фізичних (юридичних) осіб для реклами лікарських засобів, медичних виробів, допоміжних засобів реабілітації або медичних послуг у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна;

3.9.2. відсутність доведених фактів щодо недотримання принципів академічної доброчесності та доказової медицини.

3.10. Розгляд факту порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, посадових осіб Університету та особи, що підозрюється у такому. При цьому особа, що підозрюється у порушенні порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини, має право:

3.10.1. знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та принципів доказової медицини та притягнення її до відповідальності;

3.10.2. ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати перевірки та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення;

3.10.3. за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;

3.10.4. бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

3.11. Комісія з академічної доброчесності розглядає порушення і виносить своє рішення на підставі обґрунтованої інформації по суті порушення і результатів перевірки.

3.12. У разі незгоди з рішенням посадової особи Університету, яка призначає конкретний вид відповідальності за порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини, або відповідної комісії щодо притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини особа, що звинувачена у такому порушенні, має право на апеляцію.

3.12.1. Апеляція подається особисто особою, що звинувачена у порушенні академічної доброчесності та недотриманні принципів доказової медицини, на ім'я ректора у десятиденний термін після оголошення рішення відповідної Комісії з академічної доброчесності. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є учасник БПР або працівник Університету, розгляд апеляції здійснюється Комісією з врегулювання конфліктів Університету.

3.12.2. У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється Комісією з академічної доброчесності, створеною наказом ректора.

3.12.3. Апеляція розглядається Комісією з врегулювання конфліктів Університету у тижневий строк з дня, наступного після наказу (розпорядження) про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (розпорядженні), в порядку, передбаченому Положенням про врегулювання конфліктів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

4. Відповідальність учасників БПР та працівників або інших осіб, залучених до проведення БПР, за порушення принципів академічної доброчесності та принципів доказової медицини / реабілітації

4.1. За порушення академічної доброчесності та недотримання принципів доказової медицини працівники Університету та інші особи, залучені до проведення БПР, можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

4.1.1. усне попередження про недопустимість порушення академічної доброчесності та недотримання принципів доказової медицини;

4.1.2. позбавлення права брати участь у заходах БПР, що організовує Університет, як Провайдер.

4.2. За порушення академічної доброчесності та недотримання принципів доказової медицини учасники БПР можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

4.2.1. повторне проходження оцінювання рівню оволодіння програмними знаннями та навичками (іспит, залік, тестування, тощо);

4.2.2. анулювання документа (сертифікату, посвідчення тощо), який підтверджує участь особи у заходах БПР, що проводились Університетом, як Провайдером.

4.3. За дії (бездіяльність), що визначені цим Положенням як прояви порушення правил академічної доброчесності та недотримання принципів доказової медицини, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених діючим законодавством.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення затверджується Вченою радою Університету більшістю голосів і набуває чинності з дня його введення в дію наказом ректора Університету.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету і набувають чинності з дня введення в дію нової редакції Положення наказом ректора Університету.

5.3. Після затвердження Положення у новій редакції попередня редакція втрачає юридичну силу.